

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ ЗУБКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ ”

(Заява № 3955/04, 5622/04, 8538/04 та 11418/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

26 квітня 2006 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Зубко та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (Mr P. Lorenzen), Голова,
пані С. Ботучарова (Mrs S. Botoucharova),
п. К. Юнгвірт (Mr K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (Mrs. M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Р. Маруст (Mr R. Maruste),
п. Дж. Боррего Боррего (Mr J. Borrego Borrego), судді,
та пані К. Вестердік (Ms C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення у нарадчій кімнаті 3 квітня 2006 року,
виносить таке рішення, яке було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за чотирма заявами (№№ 3955/04, 5622/04, 8538/04 та 11418/04), поданими до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) чотирма громадянами України — п. Костянтином Антоновичем Зубком, пані Іриною Федорівною Олексієнко, п. Олександром Івановичем Янкулом, п. Петром Миколайовичем Ремезом (далі — заявники) 2 і 5 січня, 12 лютого і 3 березня 2004 року відповідно.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його уповноваженими — пані Зоряною Бортновською, яку замінила пані Валерія Лутковська, заступник Міністра юстиції.

3. 9 вересня 2004 року Суд вирішив направити заяви на комунікацію Уряду. Відповідно до п. 3 ст. 29 Конвенції Суд вирішив розглянути питання щодо прийнятності та суті заяв разом.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВ

4. Перший заявник народився у 1954 році, другий — у 1971 році, четвертий — у 1963 році. Перший, другий і четвертий заявники є суддями, які мешкають у м. Кіровограді. Третій заявник — суддя у відставці, який народився у 1942 році і мешкає у м. Гайвороні Кіровоградської області.

A. Перший заявник (п. Зубко)

У листопаді 2002 року заявник звернувся до Печерського районного суду м. Києва (далі — Печерський суд) з позовом до Міністерства фінансів України та Державного казначейства України, вимагаючи виплату заборгованості з заробітної плати і надбавок за вислугу років та компенсації за затримку їх виплати.

16 грудня 2002 року Печерський районний суд м. Києва задовольнив позов заявника. Він зобов'язав Міністерство фінансів України та Державне казначейство України виплатити заявнику 5807,26 грн¹.

9 липня 2003 року Апеляційний суд м. Києва (далі — Апеляційний суд) залишив рішення без змін, і воно набрало законної сили.

11 серпня 2003 року відділ державної виконавчої служби Печерського районного управління юстиції (далі — ДВС) відмовив у відкритті виконавчого провадження та повідомив заявникові, що він має подати виконавчий лист до Державного казначейства України.

22 вересня 2003 року Державне казначейство України відмовило у виконанні рішення за браком бюджетних коштів та повідомило, що відповідальність за виконання рішення покладається на Державну судову адміністрацію.

10. 6 листопада 2004 року заявник отримав кошти згідно з рішенням від 16 грудня 2002 (платіжна відомість № 163). (Виконавче провадження тривало з липня 2003 року до листопада 2004 року, тобто приблизно один рік і чотири місяці).

Б. Друга заявниця (пані Олексієнко)

У листопаді 2002 року заявниця звернулась до Печерського суду з позовом до Міністерства фінансів України і Державного казначейства України, вимагаючи виплату заборгованості з заробітної плати і надбавок за вислугу років та компенсації за затримку їх виплати.

16 грудня 2001 року Печерський суд задовольнив позов заявниці. Він зобов'язав Міністерство фінансів України та Державне казначейство України виплатити заявниці 10 291,61 грн².

9 липня 2003 року Апеляційний суд залишив рішення без змін, і воно набрало законної сили.

11 серпня 2003 року ДВС відмовила у відкритті виконавчого провадження та повідомила заявниці, що вона має подати виконавчий лист до Державного казначейства України.

5 лютого 2004 року Державне казначейство України повернуло виконавчий лист, виданий на підставі рішення від 16 грудня 2002 року, без виконання за браком коштів у державному бюджеті.

15 листопада 2004 року заявниця отримала кошти, що належали їй за рішенням суду (платіжна відомість № 173). (Виконавче провадження тривало з липня 2003 року до листопада 2004 року, тобто приблизно один рік і чотири місяці).

В. Третій заявник (п. Янкул)

17. 22 березня 2000 року заявник вийшов у відставку відповідно до рішення Верховної Ради України про його звільнення з посади.

18. У листопаді 2001 заявник звернувся до Печерського суду з позовом до Міністерства фінансів України і Державного казначейства України, вимагаючи виплату заборгованості з заробітної плати і надбавок за вислугу років та компенсації за затримку їх виплати.

19. 14 січня 2002 року Печерський суд задовольнив позов заявника. Він зобов'язав Міністерство фінансів України та Державне казначейство України виплатити заявнику 4822 грн¹.

20. 8 травня 2002 року Апеляційний суд залишив рішення без змін, і воно набрало законної сили.

21. 21 травня 2003 року Державне казначейство України відмовило у виконанні рішення за браком бюджетних коштів.

22. 8 вересня 2003 року Київське міське управління юстиції повідомило заявникові, що рішення не може бути виконане за браком коштів у державному бюджеті, передбачених на такі витрати.

23. 8 вересня 2003 року заступник Голови Державної судової адміністрації повідомив заявникові, що вони не несуть відповідальності за сплату боргів, які виникли ще до створення Державної судової адміністрації.

24. 22 грудня 2003 року Печерський районний відділ ДВС залишив виконавчий лист без виконання і повернув його заявнику з причини відсутності коштів у бюджеті Державного казначейства України, передбачених на виконання таких рішень.

25. 6 листопада 2004 року заявник отримав кошти, присуджені йому рішенням від 14 лютого 2002 (платіжна відомість № 163).

26. 30 листопада 2004 року заявник отримав кошти, що належали йому (платіжне доручення на його банківський рахунок № 3698). (Виконавче провадження тривало з травня 2002 року до листопада 2004 року, тобто приблизно два роки і шість місяців).

Г. Четвертий заявник (п. Ремез)

27. У листопаді 2002 року заявник звернувся до Печерського суду з позовом до Міністерства фінансів України та Державного казначейства України, вимагаючи виплату заборгованості з заробітної плати і надбавок за вислугу років та компенсації за затримку їх виплати.

28. 16 грудня 2002 року Печерський суд задовольнив позов заявника. Він зобов'язав Міністерство фінансів України та Державне казначейство України виплатити заявнику 5978,34 грн².

29. 9 липня 2003 року Апеляційний суд залишив рішення без змін, і воно набрало законної сили.

30. 11 серпня 2003 року ДВС відмовила у відкритті виконавчого провадження і повідомила заявникові про те, що він має подати виконавчий лист до Державного казначейства України.

31. У жовтні 2003 року заявник подав виконавчий лист до Державного казначейства України. 10 листопада 2003 року Державне казначейство України відмовило у виконанні рішення, посилаючись на відсутність бюджетних коштів, та повідомило, що відповідальність за виконання покладається на Державну судову адміністрацію.

32. 6 листопада 2004 року заявник отримав кошти у повному обсязі (платіжна відомість № 163). (Виконавче провадження тривало з липня 2003 року до листопада 2004 року, тобто приблизно один рік і чотири місяці).

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

A. Конституція України

33. Відповідні положення Конституції України передбачають таке:

Стаття 95

«Виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків».

Стаття 43

«Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

... Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом». Ст. 2412

Стаття 126

«Незалежність і недоторканність суддів гарантуються Конституцією і законами України. ... Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється».

Стаття 127

«Правосуддя здійснюють професійні судді та, у визначених законом випадках, народні засідателі і присяжні.

Професійні судді не можуть належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої діяльності...»

Стаття 129

«Судді при здійсненні правосуддя незалежні і підкоряються лише закону».

Стаття 130

«Держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. У Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів...»

Б. Закон України «Про судоустрій» від 1 червня 2002 року

34. Стаття 123 Закону України «Про судоустрій» передбачає, що розмір заробітної плати судді та його/її соціальний захист повинні забезпечувати його/її фінансову незалежність і визначатись відповідно до закону «Про статус суддів». Розмір заробітної плати судді не може бути зменшений.

В. Бюджетний кодекс України від 21 червня 2002 року

35. Основні положення Бюджетного кодексу передбачають таке (Закон № 2542):

Стаття 7

«... бюджетні кошти використовуються тільки на цілі, визначені бюджетними призначеннями...»

Стаття 23

«... Будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету можна здійснювати лише за наявності відповідного бюджетного призначення».

Г. Закон України від 26 грудня 2002 року № 380-ІУ «Про Державний бюджет України на 2003 рік»

36. Закон про державний бюджет передбачає, що списання коштів з Державного бюджету на виконання рішень, винесених на користь працівників бюджетної організації, які мають певні пільги, здійснюється з єдиного

казначейського рахунку Державного казначейства України за рахунок і в межах бюджетних асигнувань, встановлених на утримання цієї бюджетної установи.

Д. Закон України від 17 червня 2004 року № 1801-IV «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2004 рік»

37. У Державному бюджеті було передбачено 1 067 200 грн для виконання рішень, якими суддям було присуджено заборгованість з заробітної плати чи інших виплат.

Е. Закон «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» (зі змінами, внесеними Законом України від 21 квітня 1999 року № 606-XIV)

38. Стаття 20-1 Закону передбачає, що на відділ примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби покладається виконання рішень, які стосуються заборгованостей виконавчої гілки влади.

Є. Положення про Державну судову адміністрацію України, затверджене Указом Президента України від 3 березня 2003 року № 182/2003

39. Відповідно до Указу Державна судова адміністрація відповідає за організацію планово-фінансової роботи та бухгалтерського обліку у судах, відповідальна за підготовку кошторисів судів.

Ж. Положення про Державне казначейство України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 31 липня 1995 р. № 590

40. Відповідно до частини 4 Інструкції Державне казначейство відповідає за організацію виконання Державного бюджету України і здійснює контроль за цим.

З. Рекомендація Комітету Міністрів № R (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи 13 жовтня 1994 року на 518 засіданні заступників Міністрів) та Пояснювальний Меморандум до неї

41. Відповідні витяги з Рекомендації передбачають таке:

«Принцип III — Належні умови праці

1. Належні умови праці мають запроваджуватись для того, щоб дозволити суддям ефективно працювати, зокрема, шляхом:

... Б. забезпечення того, щоб статус і винагорода суддів відповідали гідності їхньої професії та відповідальності, яку вони беруть на себе...»

42. Відповідні витяги з Пояснювального Меморандуму передбачають таке:

«29. Статус та винагорода є важливими факторами, що визначають належні робочі умови (див. пункт 1Б). Статус суддів повинен відповідати високому положенню їх професії, і їх винагорода має становити достатню компенсацію за їх тягар обов'язків. Ці фактори є невід'ємними умовами незалежності суддів, особливо для розуміння важливості їх ролі як суддів, що виражається у вигляді належної поваги та адекватній фінансовій винагороді.

30. Пункт 1Б тісно пов'язаний з посиланням у Принципі I на усі рішення щодо професійного життя суддів, який явно включає їх статус та їх винагороду.

I. Європейська Хартія Про Статут суддів (Документ Департаменту з правових питань Ради Європи (98)23)

43. Відповідні витяги зі статті 6 Основних положень Глави 6 Європейської Хартії про «Про статут суддів» «Винагорода та соціальне забезпечення» є:

«6.1. Судді, які виконують суддівські функції професійно, мають право на винагороду, рівень якої повинен бути таким, щоб вони були захищені від тиску при прийнятті рішень та при виконанні їх повноважень взагалі, таким чином, щоб не зменшувалась їх незалежність та неупередженість».

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

44. Суд вважає, що відповідно до пункту 1 правила 42 Регламенту Суду заяви мають бути об'єднані на підставі їх спільного фактичного і правового підґрунтя.

II. ПРИЙНЯТНІСТЬ

A. Скарги заявників

45. Перший, другий і четвертий заявники скаржаться на тривалість виконання рішення Печерського районного суду м. Києва від 16 грудня 2002 року. Третій заявник скаржиться на тривалість виконання рішення Печерського районного суду м. Києва від 14 січня 2002 року. У своїх скаргах вони посилаються на пункт 1 статті 6 Конвенції, яка передбачає таке:

«Кожен має право на справедливий... судом,.. який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

46. Далі заявники скаржаться, що держава порушила їх право на мирне володіння їх майном, яке гарантоване статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, яка передбачає таке:

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

47. Друга заявниця скаржиться на те, що вона не мала ефективних засобів захисту за її скаргою за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості виконання рішення, винесеного на її користь, як цього вимагає стаття 13 Конвенції, положення якої передбачають таке:

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

B. Попередні зауваження Уряду, подані до усіх заяв щодо вичерпання національних засобів захисту та прийнятності заяв *ratione personae*

48. Уряд стверджував, що заявники не вичерпали усіх національних засобів

захисту оскільки вони не звернулись до національних судів зі скаргами на бездіяльність Державного казначейства України та Державної судової адміністрації, а також не вимагали компенсації за недоліки виконавчого провадження у справах чи за знецінення присуджених їм коштів. Він також стверджував, що оскільки рішення були виконані, заявники більше не можуть вважатись потерпілими від порушення їх прав.

49. Заявники спростували ці твердження.

50. Суд зазначає, що він уже розглядав та відхиляв подібні заперечення Уряду у декількох справах (див. рішення від 27 липня 2004 року у справі «Ромашов проти України», заява № 67530/01, пп. 27 і 32). Суд не знаходить причин відступати від прецедентної практики та, відповідно, відхиляє ці заперечення.

В. Застосування пункту 1 статті 6 Конвенції до скарг про невиконання остаточного рішення від 16 грудня 2002 року, поданих першим, другим та четвертим заявниками

51. Уряд стверджував, що пункт 1 статті 6 Конвенції не може бути застосований до виконавчих проваджень у заявах, поданих першим, другим та четвертим заявниками, оскільки він не застосовується до спорів між посадовими особами та державою. Він також зазначав, що спір стосувався питань публічного права і не підпадав під поняття прав та обов'язків цивільного характеру.

52. Заявники не погодились.

53. Суд зазначив, що судочинство, не будучи частиною звичайної державної служби, є, тим не менше, частиною державної служби. Суддя має специфічні обов'язки в сфері здійснення правосуддя, яка є сферою, у якій держави здійснюють суверенне право. Відповідно, суддя бере безпосередню участь у здійсненні повноважень, наданих публічним правом, та виконує обов'язки, призначені для охорони загальних інтересів держави (див. ухвалу від 8 лютого 2001 року у справі *Pitkevich v. Russia*, заява № 47936/99).

54. Суд далі наголошує, що спори між державними органами та службовцями, які обіймають посади, пов'язані із здійсненням повноважень, наданих публічним правом, не підпадають під гарантії, визначені пунктом 1 статті 6 Конвенції (див. рішення у справі *Pellegrin v. France* [CC], заява № 28541/95, пп. 64-67, ЕСНР 1999-VIII). За цих обставин Суд вирішує, що у цій справі стаття 6 Конвенції не може бути застосована до спору щодо виплати суддям заборгованості між заявниками, які є діючими суддями, та державою Україна. Відповідно, пункт 1 статті 6 Конвенції не може бути застосований у справі першого, другого та четвертого заявників.

55. З цього випливає, що ця частина скарг заявників є несумісною *ratione materiae* з положеннями Конвенції в сенсі пункту 3 статті 35 і має бути відхилена згідно з пунктом 4 статті 35.

Г. Прийнятність скарги за пунктом 1 статті 6 Конвенції у справі третього заявника

56. Суд звертає увагу на те, що сторони не подали заперечень щодо застосування пункту 1 статті 6 Конвенції до виконання рішення, винесеного на користь судді, який вийшов у відставку. Тим не менше, Суд підтверджує свій висновок, зроблений у попередніх, аналогічних, справах проти України, у яких він вирішував, що пункт 1 статті 6 у її цивільній частині застосовується до судового провадження між звільненим державним службовцем та її/його колишнім

працедавцем, коли спір торкався невиконаних фінансових зобов'язань після звільнення (див. ухвалу від 18 січня 2005 року у справі «Свінтицький проти України», заява № 59312/00).

57. Відповідно, Суд вирішує, що пункт 1 статті 6 застосовується до скарги про невиконання остаточного рішення суду, яке було винесене на користь заявника. Жодних інших підстав для визнання її неприйнятною встановлено не було.

Д. Прийнятність скарг за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, поданих усіма заявниками

58. За підстав, викладених вище щодо пункту 1 статті 6 Конвенції (пункти 48-50), Суд відхиляє зауваження Уряду щодо прийнятності цієї частини заяви про невичерпання національних засобів захисту чи втрати статусу жертви. Більше того, він зазначає, що Уряд не надав жодних інших зауважень щодо прийнятності скарг заявників за статтею 1 Першого протоколу. Таким чином, Суд вирішує, що ці скарги не є явно необґрунтованими чи неприйнятними за інших підстав, передбачених пунктом 1 статті 35 Конвенції. Таким чином, вони мають бути визнані прийнятними.

Е. Прийнятність скарги за статтею 13 Конвенції, поданої другою заявницею

59. Щодо скарги заявниці, поданої щодо пункту 1 статті 6 Конвенції, за статтею 13, Суд, уже вирішивши, що пункт 1 статті 6 Конвенції не застосовується у цій справі (див. пп. 51-55 вище), доходить того ж висновку і щодо статті 13 (див. рішення від 26 серпня 1997 року у справі *Balmer-Schafroth and Others v. Switzerland*, Звіти про рішення та ухвали, 1997-IV, п. 42). Він, таким чином, відхиляє скаргу другої заявниці за статтею 13 Конвенції щодо пункту 1 статті 6 Конвенції як таку, що є несумісною *ratione materiae* з положеннями Конвенції в сенсі пункту 3 статті 35, згідно з пунктом 4 статті 35.

III. ЩОДО СУТІ

А. Стверджуване порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справі третього заявника

60. Уряд стверджував, що затримка виконання рішення, винесеного на користь заявниці, була спричинена складністю виконавчого провадження, браком коштів у державному бюджеті і технічними помилками, допущеними національними судами. (Зокрема, Уряд зазначав, що у виконавчих листах було невірно зазначено боржника, тобто мало бути управління Державного казначейства, а не Міністерство фінансів).

61. Заявник не погодився.

62. Суд зазначає, що невіплата боргу за рішенням суду була пов'язана з неспроможністю держави передбачити належне асигнування державного бюджету. Незважаючи на це, неспроможністю протягом двох років і шести місяців зробити необхідні кроки для виконання остаточного судового рішення у цій справі державні органи позбавили положення пункту 1 статті 6 їх корисного ефекту (див. рішення від 20 липня 2004 року у справі «Шмалько проти України», заява № 60750/00, пп. 43-47). Відповідно, Суд робить висновок, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Б. Стверджуване порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції в усіх заявах

1. Аргументи сторін

63. Уряду свої зауваження хоспорював твердження, що суми, присуджені національними судами заявникам, становили власність у сенсі статті 1 Першого протоколу, оскільки во-ни стосуються виплат суддям, передбачених державою. Більше того, Уряд стверджував, що заборгованість не становила навіть виправдане очікування, оскільки вона стосувалась нена-лежного боржника — Міністерства фінансів, а не Державної судової адміністрації. Далі Уряд посилався на скрутне економічне становище держави (див. рішення від 22 лютого 1994 року у справі *Raimondo v. Italy*, Серія А, № 281 -А, пп. 27 і 30) і технічні труднощі, що виникли в процесі виконання рішень. Більше того, він зазначив, що держава не залишилась байдужою у вирішенні проблеми, оскільки були передбачені бюджетні кошти у розмірі 1 067 200 грн на здійснення різних виплат. Далі був зроблений висновок, що рішення були виконані повністю і без безпідставних затримок, і, відповідно, не було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

64. Заявники зауважували, що держава була відповідальна за невиплату їм боргів, і що, не сплачуючи цю заборгованість тривалий час, держава здійснювала не виправдане втручання у їхнє право на мирне володіння своїм майном всупереч положенням статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

2. Оцінка Суду

65. Суд звертає увагу на свою практику, що неможливість для заявника домогтися виконання рішення на його чи її користь становить втручання у право на мирне володіння майном, як вказано у першому реченні пункту 1 статті 1 Першого протоколу (див., серед інших рішень, справи *Burdov v. Russia*, заява № 59498/00, п. 40, ЄСПЛ 2002-III; *Jasiūnienė v. Lithuania*, заява № 41510/98, п. 45, від 6 березня 2003 року).

66. Суд вважає, що втручання у права заявників було частково виправдане труднощами, пов'язаними з асигнуванням з державного бюджету коштів на виплати суддям і виконання пов'язаних з цим рішень. Ці ускладнення також частково пов'язані з реформою судової системи України і запровадженням змін у системі розподілу коштів на судову владу, з наступною передачею цих функцій від Міністерства юстиції України до Державної судової адміністрації.

67. На думку Суду, труднощі, на які посилається Уряд, безумовно зачіпають законні публічні інтереси, але не складають справедливої рівноваги між державними інтересами та інтересами тих заявників, які, крім того, несли відповідальність за виконання важливих публічних функцій в частині здійснення правосуддя. Зокрема, Суд зауважує, що розгляд справи стосувався компенсації за неспроможність державних органів у період з 1995 по 2001 рр., діючи відповідно до їх законодавчих зобов'язань, забезпечити заявників виплатами, передбаченими Конституцією та Законом «Про судоустрій» (див. пункти 33-34). Суд вирішує, таким чином, що становище заявників, особливо їх статус незалежних судових посадовців, вимагає, щоб державні органи виконали рішення і виділили необхідні кошти з цією метою без затримки.

68. Зокрема, на думку Суду, неспроможність держави вчасно виплачувати суддям їх виплати є несумісною з потребою забезпечення їх здатності виконувати свої професійні функції незалежно і неупереджено, щоб не зазнавати тиску і впливу на їх рішення і поведінку (див. п. 43 вище). У зв'язку з цим Суд посилається на відповідні правові інструменти Ради Європи, такі як Рекомендацію

Комітету Міністрів щодо «Незалежності, дієвості та ролі суддів» та Європейську Хартію «Про статус суддів», які наголошують на важливості цих факторів (див. пп. 41-42 вище).

69. Суд дійшов висновку, що неспроможність гарантувати адекватну та своєчасну виплату винагороди національним суддям та невизначеність, у якій вони залишились, порушує справедливий баланс, що має виникнути між потребами державного інтересу та необхідністю захистити права заявників на мирне володіння своїм майном. Відповідно, невиконанням рішень, винесених на користь заявників, державні органи протягом тривалого часу позбавляли заявників отримання у повному обсязі виплат, на які вони мали право за законом, що може ускладнювати здійснення ними своїх повноважень з повною віддачею справі.

70. Таким чином, Суд доходить висновку, що неможливість для заявників домогтися виконання рішень, винесених на їх користь, протягом одного року і чотирьох місяців (перший, другий та четвертий заявники) і двох років і шести місяців (у справі третього заявника), порушує їх право на мирне володіння майном у сенсі першого пункту статті 1 Першого протоколу.

VI. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

71. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє пра-во відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода, витрати на провадження у Суді

72. Перший, третій і четвертий заявники, кожен, вимагали відшкодування моральної шкоди у розмірі 10 000 ЄВРО. Другий заявник вимагав як моральне відшкодування 15 000 ЄВРО. Заявники не вимагали відшкодування матеріальної шкоди чи витрат на провадження у Суді.

73. Уряд стверджував, що вимоги були необґрунтованими, а суми заявлених відшкодувань надмірними.

74. Суд вважає, що заявники зазнали деякої моральної шкоди через серйозні порушення, яка не може бути виправлена лише шляхом констатації Судом факту порушення. Ухвалюючи рішення на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, і зважаючи на особливу ситуацію важливого судового статусу заявників, Суд вважає за доцільне присудити першому, другому та четвертому заявникові компенсацію за моральну шкоду у розмірі 3000 ЄВРО. Також Суд присуджує третьому заявнику 5000 ЄВРО.

Б. Пеня

75. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;

2. *Оголошує* скарги щодо стверджуваного порушення статті 1 Першого протоколу у всіх заявах, так само як і скаргу третього заявника, щодо порушення пункту 1 статті 6 Конвенції прийнятними, а решту заяв неприйнятними;

3. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справі третього заявника (заява № 8538/04);

4. *Постановляє*, що в усіх чотирьох заявах було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції;

5. *Вирішує*, що:

(а) протягом трьох місяців від дати, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити першому, другому і четвертому заявникам по 3000 ЄВРО (три тисячі ЄВРО) кожному на відшкодування нематеріальної шкоди та суму будь-якого податку, який може бути стягнутий;

(б) протягом трьох місяців від дати, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити третій заявниці 5000 ЄВРО (п'ять тисяч ЄВРО) на відшкодування нематеріальної шкоди та суму будь-якого податку, який може бути стягнутий;

(в) валюта платежу має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;

(г) у випадку несплати чи несвоєчасної сплати державою-відповідачем належних заявникам сум на них нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;

6. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 26 квітня 2006 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

КЛАУДІА ВЕСТЕРДІК
(Claudia WESTERDIEK)
СЕКРЕТАР СЕКЦІЇ

ПЕЕР ЛОРЕНЦЕН
(Peer LORENZEN)
ГОЛОВА СЕКЦІЇ